

THE ECONOMIC MANAGEMENT OF MACHINE AND AGRICULTURAL AND FORESTRY OPERATIONS EQUIPMENT FACTORIES IN ROMANIA

Lucica Armanca, Assist. Prof., PhD, University of Agriculture Sciences and Veterinary Medicine, Cluj-Napoca

Abstract: The purpose of this work is to identify and analyse the main economic indicators, among which the turnover, the market share for companies having as scope of activity the manufacture of machinery and agricultural and forestry operations equipment in Romania. Dissemination of information offered by the Account Statements of such companies during the 2009-2013 period, as well as statistical information on the stock list of agricultural and forestry operations equipment have been achieved by the research method specific to accounting and financial analysis, as well as the SWOT analysis.

The results allow us to establish evolution and competition comparisons between counties and region of the country, and they enable us to become familiar with manpower absorption and the need of developing new factory-type companies or resorting to import of agricultural and forestry operations equipment.

Key words: *market share, turnover, agricultural equipment, forestry operations, SWOT analysis*

Introducere

Comaniile romanești, prezente pe piața mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestiere, fie au păstrat tradiția începută cu decenii în urmă, respectiv a unităților de mecanizare a agriculturii, fie sunt noi afaceri cu capital autohton ce au găsit piața pentru utilajele fabricate, fie sunt doar prestatori- privind asamblarea componentelor pentru realizarea mașinilor și a utilajelor, pe care apoi le livrează furnizorului de subansamble din țări europene(Franța, Italia, Germania, etc). Cele 50 de companii, sunt dispuse inegal pe regiunile de dezvoltare ale României, astfel: în Regiunea Centru funcționează zece companii, în Regiunea Vest funcționează nouă companii, în Regiunea Nord Vest sunt înregistrate opt companii, dar funcționează doar patru unități, în Regiunea București-Ilfov sunt înregistrate șapte companii, dar au activitate numai cinci unități, în Regiunea Sud-Vest Oltenia sunt înregistrate șase companii și funcționează doar cinci, în Regiunea Sud Est Dobrogea sunt înregistrate cinci companii și sunt active doar patru, în Regiunea Sud-Muntenia sunt înregistrate trei companii și activează doar două, iar în Regiunea Nord Est funcționează două companii. Mașinile, utilajele- agricole și pentru exploatarea forestiere, sunt destinate exploatarea agricolă cu dimensiuni variate, cât și micilor fermieri sau întreprinzători în cultura și creșterea activelor biologice productive cât și a celor de natura stocurilor.

Managementul economic al acestor entități este definit prin realizarea unor structuri de producție eficiente și presupune cunoașterea variabilelor organizaționale, respectiv a factorilor interni și externi ce condiționează într-o anumită măsură caracteristicile structurii organizatorice și de conducere(Merce E. et.colab).

Cota de piață sau partea de piață a întreprinderii permit poziționarea societății în cadrul sectorului de activitate sau în raport cu concurenții săi, iar evoluția acesteia depinde pe

de o parte de dinamismul sectorului de activitate, iar pe de alta parte de satisfacția clienților(Hristea, A.M.,2013).

Material și metodă

Materialul de diseminat sunt datele primare preluate din Situațiile financiar anuale pentru perioada 2009-2013, raportate de cele 50 de companii cu sediul in Romania si obiectul de activitate- „Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestiere”. Determinarea indicatorilor de resurse tehnice, de resurse umane și de concurență pe o anumită piață s-a realizat conform formulelor de calcul specifice analizei economice. Rezultatele permit comparația între regiunile țării, permit cunoașterea absorbției de forță de muncă, precum și stabilirea topului concurențial de pe piața românească a mașinilor, utilajelor agricole și silvice.

Cota de piata, identificata dupa indicatori specifici (Hristea, 2013)

Cota de piață absolută(globală):

$$C_{abs} = \frac{CA_1}{\sum_{i=1}^n CA_i} \cdot 100 \quad (1)$$

unde: CA_1 - cifra de afaceri a întreprinderii analizate

$\sum_{i=1}^n CA$ -cifra de afaceri totală a sectorului/ramurii

Cota de piață relativă:

$$C_{rel} = \frac{CA_1}{CA_L} \cdot 100 \quad C_{rel} = \frac{CA_1}{\sum_{l=1}^3 CA_{Ll}} \cdot 100 \quad (2)$$

unde: CA_L -cifra de afaceri a celui mai important concurent de pe piață(liderul)

$\sum_{l=1}^3 CA_{Ll}$ -valoarea vânzărilor (cifra de afaceri) a primilor trei concurenți de pe piață.

Performanțele ce revin la o unitate valorică de active imobilizate pe baza datelor din Bilanțul contabil și Contul de profit și pierdere(Achim,2012):

- Cifra de afaceri ce revine la 1000 lei active imobilizate:

$$CAN_{1000}^{Ic} = \frac{CAN}{I_c} \times 1000 \quad (3)$$

- Venituri totale ce revin la 1000 lei active imobilizate:

$$VT_{1000}^{Ic} = \frac{VT}{I_c} \times 1000 \quad (4)$$

- Productivitatea muncii exprimată în lei per persoana.

$$W = \frac{CAN}{N} \quad (5)$$

Rezultate si discutii

1. Cifra de afaceri aferentă activității „Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestieră” din România

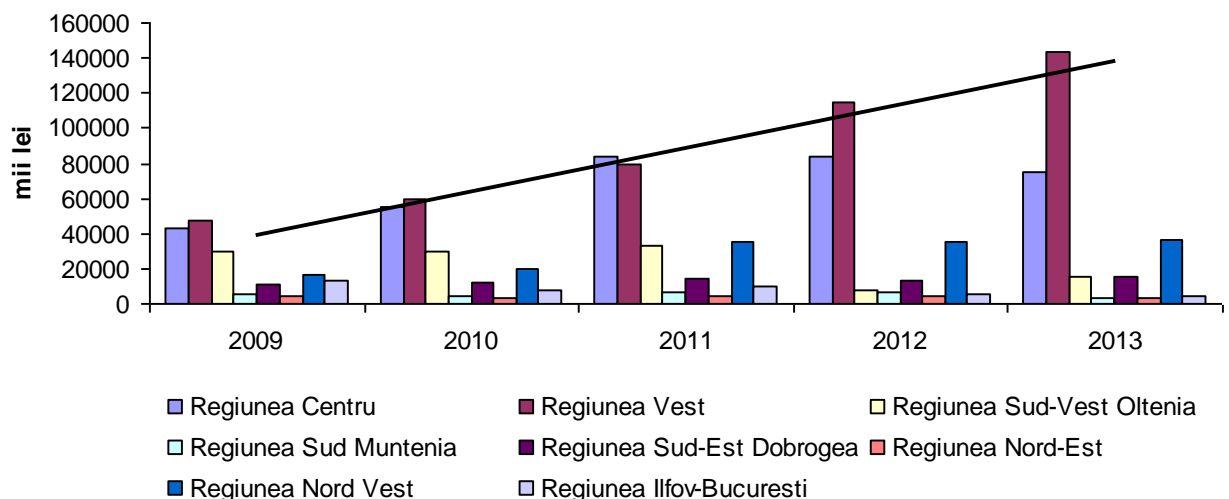

Fig.1 Dinamica indicatorului Cifra de afaceri pe Regiunile de dezvoltare ale României

Evoluția crescătoare a indicatorului Cifra de afaceri, în perioada 2009-2013, pentru activitatea definită, la nivel național, este efectul creșterii acestui indicator într-un ritm mult mai accelerat în Regiunea Vest, în care activează 10 unități productive, urmată de Regiunea Centru de dezvoltare a României, în care activează nouă unități productive.

La nivelul anului 2010 ritmul de creștere a indicatorului Cifra de afaceri pentru Regiunea Vest devansează cu 15,32% ritmul de creștere la nivel național pentru activitatea economică definită.

La nivelul anului 2011 ritmul de creștere a cifrei de afaceri aferentă Regiunii Vest este de 33,98% față de anul precedent, dar sub ritmul creșterii la nivel național, cu 7,01%.

La nivelul anului 2012 ritmul de creștere al cifrei de afaceri aferentă Regiunii Vest este cu 11,23% mai mare față de perioada precedentă și cu 45,21% față de creșterea la nivel național, pentru activitatea definită.

La nivelul anului 2013 ritmul de creștere al indicatorului Cifra de afaceri aferentă Regiunii Vest este cu 24,28%, față de anul precedent, iar față de nivelul național, pentru activitatea definită, creșterea este cu 15,4%.

2. Cota de piață în fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestiere în România

Poziția concurențială a afacerilor

Tabelul(1)

Societatea	Cifra de afaceri(mii lei)-an 2013
a) Romatech Group SRL- Ialomița	15.104
b) Maschio Gaspardo România SRL - Arad	136.856
c) Irium SA- Mureș	57.781
Total sector-Fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestiere	295.912

Sursa: prelucrare autor

Pentru compania a) cota de piață globală sau absolută este 5,10%; cota de piață relativă în raport cu liderul pieței de mașini și utilaje agricole, în anul 2013 este de 11,04%, iar cota de piață relativă în raport cu cei trei lideri este de 7,20%.

Pentru compania b) cota de piață globală este 46,24%; cota relativă de piață în raport cu cei trei lideri este de 65,25%.

Compania b) sustine aproape jumătate din cifra de afaceri a liderilor pe piață, totuși poziția secundului în aceste afaceri este vulnerabilă și ca atare va accelera mai mult pe managementul vanzarilor și al calitatii acestora.

Pentru compania c) cota de piață globală este 19,53%; cota relativă de piață în raport cu liderul pieței este 42,22%, iar cota de piață relativă în raport cu cei trei lideri este 27,55%.

3. Activele imobilizate versus capitalurile exploatate patrimonial în fabricile de mașini, utilaje pentru agricultură și exploatarea forestiere din România

Indicatorii de efect al efortului investițional în fabricile de mașini, utilaje pentru agricultură și exploatarea forestiere din România

Tabelul (2)

Regiunea		An 2009	An 2010	An 2011	An 2012	An 2013
Centru	Imobilizări(miilei)	31376	34005	40828	43783	57674
	Capitaluri(miilei)	51451	58570	75498	89582	99534
Vest	Imobilizări(miilei)	23607	23691	43044	51720	66526
	Capitaluri(miilei)	25898	40066	42069	44060	47433
Sud-Vest Oltenia	Imobilizări(miilei)	124008	86865	86166	9415	87325
	Capitaluri(miilei)	137085	107133	107038	10061	105083
Sud Muntenia	Imobilizări(miilei)	5941	5468	5111	3711	3515
	Capitaluri(miilei)	6071	6071	6071	6071	6071
Sud-Est Dobrogea	Imobilizări(miilei)	7292	7065	7784	3503	7705
	Capitaluri(miilei)	13042	12991	13145	7711	14700
Nord-Est	Imobilizări(miilei)	2369	2304	2078	1995	2103
	Capitaluri(miilei)	1694	1578	1558	1811	2150
Nord Vest	Imobilizări(miilei)	2648	3181	6538	9634	13874
	Capitaluri(miilei)	6973	8183	15018	14488	20795
Ilfov-București	Imobilizări(miilei)	15053	14535	15267	14809	14048
	Capitaluri(miilei)	19659	17242	17346	14312	16838

Sursa: www.doingbusiness/profile financiare/- prelucrare autor

Activele imobilizate aflate în patrimoniul unităților investigate, la nivelul anului 2010 înregistrează o diminuare cu 16,57% față de anul 2009, apoi o creștere cu 16,76% în anul 2011 față de anul 2010, o diminuare cu 33% în anul 2012 față de anul 2011, creștere cu 82,41% la nivelul anului 2013 față de anul 2012 și o creștere cu 19,06% față anul de bază, respectiv anul 2009. Perioada 2010-2012, privind activele imobilizate cumulate ale companiilor analizate prezintă o diminuare.

La nivelul anului 2010 aportul la diminuarea imobilizărilor patrimoniale este pe seama tuturor entităților active și investigate cu câteva mici excepții: Regiunea Centru, cu o creștere de 8,37% și Regiunea Nord-Vest cu o creștere de 20,12%.

La nivelul anului 2012 diminuarea de 33% este cauzată de scăderea activelor cu 89,08% în Regiunea Sud-Vest Oltenia, județul Dolj. De asemenea diminuarea cu 27,4% a activelor aflate în exploatare la nivelul anului 2012 în Regiunea Sud Muntenia, iar în Regiunea Sud-Est Dobrogea diminuarea cu 55% a volumului

activelor imobilizate în județul Constanța, constituie aportul la reducerea volumului activelor imobilizate la nivelul eșantionului investigat.

Cauzele diminuării volumului valoric al activelor imobilizate este pe de o parte lipsa surselor de finanțare, respectiv de capitaluri pentru dezvoltare, apoi ieșirea din lumea afacerilor a unor entități, cauzele acestora pot fi multiple, dar și un management cu deficiențe al imobilizărilor corporale, mai cu seamă la entitățile ce prezintă diminuări de active.

Referitor la capitalurile proprii deținute de entitățile investigate din regiunile de dezvoltare a României, se constată la nivelul anului 2010 o diminuare cu 3,84% față de anul 2009, cauzele sunt la nivelul Regiunii Sud-Vest Oltenia, diminuare cu 21,85% față de anul precedent și Regiunea Ilfov-București, diminuare cu 12,30% față de anul 2009. Diminuarea generală a activelor exploatate în anul 2012, cu 32,28% față de anul 2011, sunt efect al reducerilor înregistrate la activele imobilizate în Regiunea Sud-Vest Oltenia, cu 90,61%, față de anul precedent, precum și diminuarea cu 17,50% , Regiunea Ilfov București, față de anul 2011. Diminuarea capitalurilor în entitățile cercetate este efect al ieșirii din sfera business-ului a unor agenți economici, dar și lipsa surselor proprii de finanțare a imobilizărilor, respectiv entitățile înregistrează rezultate economico-financiare negative, an de an.

4. Cifra de afaceri și veniturile totale la 1000 lei active imobilizate în fabricile de mașini și utilaje pentru agricultură și exploatarea forestieră

Indicatorii de randament ai resurselor tehnice în fabricile de mașini, utilaje pentru agricultură și exploatarea forestieră din România

Tabelul (3)

Regiunea		An 2009	An 2010	An 2011	An 2012	An 2013
Centru	CAN/1000lei AI	1379	1609	2063	1912	1304
	VT/1000 lei AI	1674	1902	2441	2065	1413
Vest	CAN/1000lei AI	1989	2495	919	2224	2149
	VT/1000 lei AI	2247	2572	1989	2404	2317
Sud-Vest Oltenia	CAN/1000lei AI	241	339	390	867	173
	VT/1000 lei AI	319	350	428	674	227
Sud	CAN/1000lei	899	713	1219	1856	970

Muntenia	AI					
	VT/1000 lei AI	969	608	1240	2269	1040
Sud-Est Dobrogea	CAN/1000lei AI	1567	1785	1847	3627	2015
	VT/1000 lei AI	1779	2181	1984	3756	2149
Nord-Est	CAN/1000lei AI	1698	1267	2282	2188	1511
	VT/1000 lei AI	2522	1296	2105	2249	1485
Nord Vest	CAN/1000lei AI	6414	6227	5433	3702	2639
	VT/1000 lei AI	6722	6556	5825	3813	2788
Ifov- București	CAN/1000lei AI	910	500	637	353	278
	VT/1000 lei AI	119	651	753	379	305

Sursa: www.doingbusiness/profile financiare/- prelucrare autor

Indicatorii de eficiență a activelor imobilizate prin prisma cifrei de afaceri netă, respectiv veniturile totale, prezintă o evoluție sinuoasă în perioada 2009-2013, la nivelul grupului de afaceri investigate.

La nivelul anului 2010, cifra de afaceri netă la 1000 lei active imobilizate înregistrează o diminuare cu 1,08% față de anul 2009, în timp ce indicatorul venituri totale la 1000 lei active imobilizate înregistrează tot o diminuare cu 1,46% față de anul precedent.

La nivelul anului 2011, cifra de afaceri la 1000 lei active imobilizate înregistrează o diminuare cu 0,98% față de anul precedent și diminuare cu 2,05% față de anul 2009. Veniturile totale la 1000 lei active imobilizate înregistrează o creștere cu 4,03% față de anul precedent și cu 2,53% față de anul 2009.

La nivelul anului 2012 cifra de afaceri la 1000 lei active imobilizate înregistrează o creștere cu 13,12% față de anul precedent și cu 10,80% față de anul 2009.

Veniturile totale la 1000 lei active imobilizate înregistrează o creștere cu 5,03% față de anul precedent și cu 7,68% față de anul 2009.

La nivelul anului 2013 cifra de afaceri la 1000 lei active imobilizate înregistrează o diminuare cu 34,02% față de anul precedent și cu 26,89% față de anul 2009.

Veniturile totale la 1000 lei active imobilizate înregistrează o diminuare cu 33,42% față de anul precedent și o diminuare cu 28,30% față de anul 2009.

De remarcat este faptul că acești indicatori de eficiență ai activelor imobilizate înregistrează diminuare în anul în care activele imobilizate înregistrează creștere. Investițiile în active imobilizate în anul 2013, este obligatoriu a fi manageriate corect și economic în perioadele viitoare de exploatare.

5. Productivitatea muncii în fabricile de mașini și utilaje pentru agricultură și exploatarea forestieră

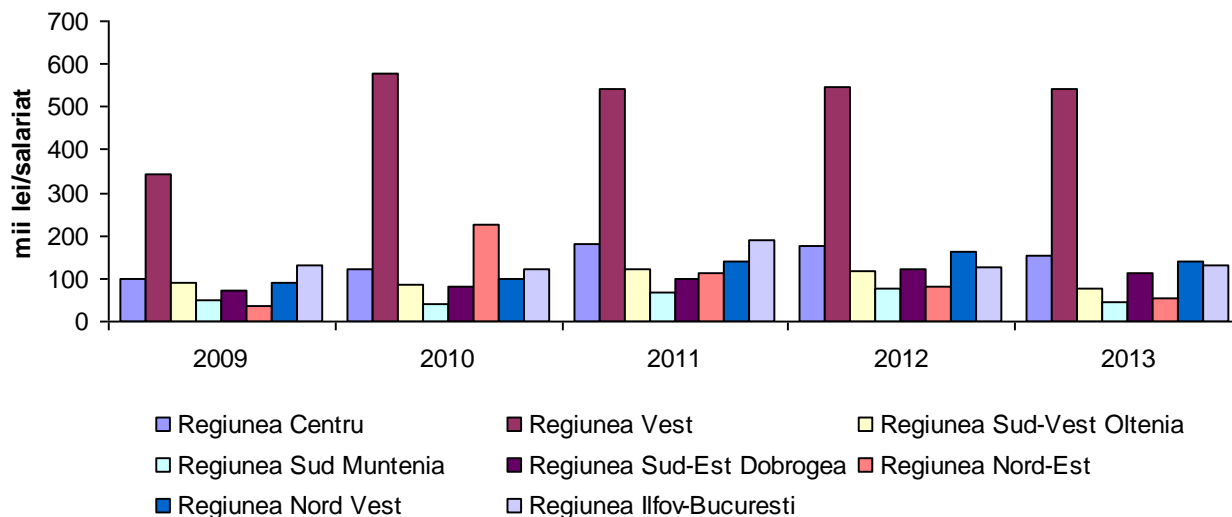

Fig.2 Dinamica productivității muncii în fabricile de mașini, utilaje pentru agricultură și exploatarea forestieră în România

Productivitatea muncii ca raport efect- efort înregistrează cele mai bune valori pentru Regiunea Vest a României cu peste 500 mii lei pe salariat, urmată de Regiunea Centru și apoi de Regiunea Ilfov-București.

Indicatorul productivitatea muncii pentru cazurile investigate este deseori influențat de reducerea numărului de salariați, chiar dacă efortul investițional nu este făcut, încât să justifice acest demers din partea companiilor.

Productivitatea muncii prezintă variații pentru fiecare regiune de dezvoltare, în cursul perioadei investigate, ceea ce denotă că în general mașinile, utilajele pentru agricultură și exploatarea forestieră sunt fabricate în baza comenzilor cerute de clienți.

Concluzii

Managementul economic în fabricarea mașinilor și utilajelor pentru agricultură și exploatarea forestieră presupune:

- nu numai analize economico-statistice a acestui tip de afaceri și ci inventarierea patrimoniului privind mașinile și utilajele din exploatarea agricole,

horticole, silvice pe sursel de proveniență a acestora: din import/utilaje noi sau second hand sau din producție internă. De asemenea este necesar identificarea vechimii în exploatare a acestor utilaje.

- Investițiile în noi locații de producție a mașinilor și utilajelor agricole este deseori constrânsă de punctele de vânzare deschise de companii similare din țările europene, sau care preia comenzi de la clienți pentru utilaje.

Analiza SWOT a managementului economic în fabricile de mașini și utilaje pentru agricultură și exploatare forestiere în România permite identificarea câtorva puncte tari și puncte slabe:

Puncte tari:

- Investițiile mai vechi sau noi au pornit ca o idee de succes, iar rezultatele sunt cu mai mult sau mai puțin de succes.
- Modernizarea bazei tehnico-materiale, respectiv sporirea an de an a activelor investite nu au suficientă sursă proprie de finanțare, iar creditele bancare sunt costisitoare și greu de garantat.
- Calitatea și parametrii tehnici ai produselor fabricate sunt un succes pentru clienții beneficiari.
- Punctele de vânzare sunt deschise în locații cu accesibilitate pentru actualii și viitorii clienți, de obicei în apropierea căilor de acces rutier.
- Participarea la târguri și expoziții, atât naționale cât și internaționale.

Puncte slabe:

- dificultăți și constrângeri în asigurarea materiilor prime, pe plan intern, calitatea este uneori inoportună și furnizorii sunt tot mai puțini, motiv pentru care se fac importuri, ceea ce generează diferențe de curs valutar nefavorabile.
- Fluctuațiile personalului, denotă existența pe piața muncii de personal nespecializat pentru activitatea acestor fabrici, dar și lipsa comenzilor care să exploateze la maxim activele imobilizate existente.
- Lipsa datelor statistice la nivel național, a indicatorilor în expresie fizică privind mașinile și utilajele pentru agricultură și exploatare forestiere fabricare cât și acelor existente în exploatarea utilizatorilor acestora.

BIBLIOGRAFIE:

1. Achim M.V., 2012 - Manual Diagnostic financiar contabil, Editura Risoprint Cluj Napoca
2. Hristea A.M., 2013 - Analiza economico-financiară a întreprinderii, Editura Economică, București
3. Merce E. et colab, 2010 - Managementul și gestiunea unităților economice cu profil agricol, Editura Digital Data , Cluj Napoca
4. Petrescu S., 2003 - Diagnostic economic financiar, Editura Sedcom Libris, Iași
5. Staicu M. Et colab, 2002 - Practica gestiunii investițiilor, Editura ASE, București
6. www.doingbusiness/profile_financiare/